

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 181/23

Luxemburg, 28 november 2023

Arrest van het Hof in zaak C-148/22 | Gemeente Ans

Het dragen van religieuze tekens op het werk: een openbaar bestuur kan verbieden dat zijn werknemers dat soort tekens dragen

De nationale rechter gaat na of er met de genomen maatregelen wordt gezorgd voor een afstemming tussen de vrijheid van godsdienst en de legitieme doelstellingen van dat verbod

Een openbaar bestuur mag, om te komen tot een volkomen neutrale overheidsomgeving, op het werk verbieden dat er zichtbare tekens worden gedragen waaruit levensbeschouwelijke of godsdienstige overtuigingen blijken. Dat verbod discrimineert niet als het op een algemene manier en zonder onderscheid geldt voor alle personeelsleden van dat openbaar bestuur en het beperkt blijft tot wat strikt noodzakelijk is.

Een werknemster van de gemeente Ans (België), die bureauchef is en nauwelijks in contact komt met gebruikers van de openbare dienst, mocht op het werk haar islamitische hoofddoek niet dragen. Hierop heeft de gemeente haar arbeidsreglement gewijzigd en zijn gemeentelijke medewerkers nu verplicht om strikte neutraliteit in acht te nemen: alle vormen van bekeringsijver zijn verboden en werknemers, ook degenen die geen contact hebben met de inwoners van de gemeente, mogen geen opvallende ideologische of godsdienstige tekens dragen. De betrokkene heeft zich tot de rechter gewend om te doen vaststellen dat haar godsdienstvrijheid is geschonden en dat zij slachtoffer is van discriminatie.

De arbeidsrechtbank van Luik, die zich over de zaak moet uitspreken, vraagt zich af of de door de gemeente opgelegde strikte neutraliteit leidt tot discriminatie die strijdig is met het Unierecht ¹.

Het Hof antwoordt dat het **beleid van strikte neutraliteit** dat een openbaar bestuur aan zijn werknemers oplegt om te komen tot een volkomen neutrale overheidsomgeving, **kan worden beschouwd als objectief gerechtvaardigd door een legitiem doel**. Maar als een ander openbaar bestuur kiest voor een beleid dat op een algemene manier en zonder onderscheid toestaat dat er zichtbare tekens van onder meer levensbeschouwelijke of godsdienstige overtuigingen worden gedragen, ook in contacten met gebruikers van gemeentelijke diensten, of voor een verbod op het dragen van die tekens dat beperkt is tot situaties waarin er sprake is van dat soort contacten, is dat ook gerechtvaardigd.

Elke lidstaat heeft namelijk, net als alle lagere overheden binnen hun bevoegdheden, een beoordelingsmarge bij het invullen van de neutraliteit van de openbare dienst die die staat, **afhankelijk van de specifieke eigen context**, op het werk wil bevorderen. Dat doel moet echter **coherent en systematisch** worden nagestreefd, en de genomen maatregelen om het te bereiken moeten beperkt blijven tot wat **strikt noodzakelijk** is.

De nationale rechter moet nagaan of aan die eisen is voldaan.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst en, indien van toepassing, de samenvatting](#) van het arrest zijn op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Volg ons!

¹ Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep.